

Eigersund kommune
Postboks 580
4379 Eigersund
Att. Dag Egaas

Kontakt saksbehandler

Kristine Enger, 51 56 88 28

Fylkesmannen godkjenner kommunal lånegaranti til Eigersunds Mandssangforening

Viser til brev fra Eigersund kommune datert 23. mars 2020 om godkjenning av kommunal garanti til Eigersunds Mandssangforening og brev fra Eigersund kommune datert 18. mai 2020 med supplerende informasjon som etterspurt av Fylkesmannen.

Bakgrunn

Kommunestyret i Eigersund kommune gjorde den 23. september 2019 et vedtak om å gi kommunal garanti for lån til Eigersunds Mandssangforening på inntil kroner 12,5 millioner i forbindelse med realisering av eiendom i Ludvig Feylingsgt. 25 i Eigersund kommune (sak KS-082/19).

- «1. *Eigersund kommune garanterer med selvskyldnergaranti for lån på inntil kr 12.500.000 som Eigersunds Mandssangforening tar opp i forbindelse med realiseringen av eiendommen gnr. bnr. i Ludvig Feylingsgt. 25 i Eigersund kommune*
2. *Garantien gjelder for hovedstol maks. kr. 12.500.000 med tillegg av 10 % av til enhver tid gjeldende hovedstol til dekning av eventuelle renter og omkostninger.*
3. *Garantiansvaret reduseres i takt med nedbetalingen på lånet og opphører etter 20 år med tillegg av inntil 2 år, jfr. garantiforskriftens § 3.*
4. *Det etableres pant i eiendommen til Eigersunds Mandssangforening. Rådmannen utarbeider erklæring med Eigersunds Mandssangforening knyttet opp til kommunal garanti og etablering av pant.*
5. *Saken sendes til Fylkesmannen i Rogaland for endelig godkjenning iht. kommunelovens § 51.»*

Selvskyldnergarantien som kommunen har gitt til Eigersunds Mandssangforening er vedtatt før økonomibestemmelsene i den nye kommuneloven av 22. juni 2018 nr. 83 med tilhørende forskrifter tredde i kraft 1.1.2020.

I ny forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner Forskrift 18.11.19 nr. 1520, kap. 3 Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser, § 9, 2. avsnitt, står:

«Lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner § 51 og forskrift 2. februar 2001 nr. 144 om kommunale og fylkeskommunale garantier gjelder for garantier som er vedtatt innen 31. desember 2019, men som først behandles av departementet etter 1. januar 2020.»

Det betyr at Fylkesmannen skal vurdere garantivedtak i denne saken etter Lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner § 51, med fullmakt i henhold til rundskriv H-8/01 av 27. februar 2001 fra Kommunal- og regionaldepartementet.

Fylkesmannens godkjenning er en kontroll av at garantien ikke strider mot forbudet i § 51, punkt 2, om at garantier ikke kan gis for næringsvirksomhet som drives av andre. I tillegg skal Fylkesmannen vurdere sannsynligheten for at garantien må innfris og dermed kunne skape økonomiske problemer for kommunen.

Vurderinger av næringsvirksomhet og økonomisk risiko

Næringsvirksomhet

I Egersunds Mandssangforening sine vedtekter er det ikke regulert hvordan et overskudd skal anvendes, utover en stipendordning blant korets medlemmer. Alle tillitsverv i foreningen er ifølge vedtektene ulønnet. Dirigenten mottar honorar for sitt arbeid. Som en midlertidig ordning ytes også et honorar til formanden i foreningen i forbindelse med anskaffelsen, restaureringen og utvidelsen av Sangerlosjen. Ved oppløsning av foreningen sier vedtektene at en eventuell resterende formue, etter at økonomiske forpliktelser er dekket, skal disponeres til lignende lokale formål.

Sangforeningens formål er:

«å vekke interesse for mannsang og virke for sangens fremme ved alminnelige øvelser og ved offentlig opptreden, samt å skape et godt sosialt miljø og bygge vennskap mellom sangerbrødrene.»

Foreningens inntekter kommer fortrinnsvis fra kontingenter, fra konserter og arrangementer og fra offentlig støtte. Utfyllende informasjon fra kommunen forteller blant annet om den omfattende dugnadsinnsatsen som foreningens medlemmer, ektefeller og andre lag/foreninger utfører i forbindelse med Oktoberfestivalen og andre arrangementer. Kommunen er tydelig på at uten denne dugnadsinnsatsen hadde det ikke vært et marked for en Oktoberfestival i Egersund.

På denne bakgrunn vurderer Fylkesmannen at Egersunds Mandssangforening ikke driver næringsvirksomhet, selv om en del av aktivitetene medfører større salgsinntekter fra publikumsarrangement.

Økonomi og risiko

Primæransvaret for å vurdere om risikoen ved en bestemt garanti er forsvarlig, ligger på kommunen selv. I saken til kommunestyret den 23. september 2019 (sak 082/19) gjør administrasjonen følgende risikovurdering: *«Administrasjonen vurderer det slik at det er liten risiko for Eigersund kommune å gi ønsket garanti. Søker har god økonomi og betydelige merverdier i bygget.»*

Fylkesmannen har ved gjennomgang av finansieringsplanen for bygget sett at det framkommer betydelig usikkerhet, noe som øker den økonomiske risikoen ved å gi en kommunal garanti. Foreningen beregner å låne 12,5 millioner kroner hos KLP. Selv med en lav rente vil dette bety at foreningen skal dekke renter og avdrag som beløper seg til mange hundre tusen kroner i året. For å klare å betjene dette lånet er foreningen avhengig av betydelig inntekter fra større publikumsarrangement som Oktoberfest, Julaby m.fl.

Risikoen ved å stille ytterligere én garanti må også vurderes opp mot den garantirisiko som kommunen allerede har tatt på seg. Utgangspunktet vil være at jo større garantiansvaret allerede er for kommunen, jo høyere blir terskelen for nye garantier.

I saken framlagt for kommunestyret framkommer det at kommunen per 31.12.2018 hadde totalt 108 379 892 kroner i kommunale garantier gitt til lag og foreninger. Det framkommer også at Eigersund kommune ikke har hatt noen økonomiske tap knyttet opp mot garantiansvar for lag/foreninger. I tillegg hadde kommunen 98 982 178 kroner i garantier gitt til kommunale foretak. Administrasjonen vurderer garantiansvaret etter en samlet vurdering å være akseptabelt med god margin.

Eigersund kommune ligger blant de kommunene i Rogaland med høyest garantiansvar, både målt opp mot budsjetterte driftsinntekter og antallet innbyggere. Fylkesmannen anbefaler kommunen å regulere bruk av kommunale garantier i kommunenes eget økonomireglement.

Situasjonen for kommunen kan i dag være endret fra slik den var da garantivedtaket ble fattet av kommunestyret i september 2019. På grunn av koronakrisen og nedgangen i norsk økonomi kan det foreligge en økt risiko for at de garantiene som kommunen allerede har gitt, må innfris. Kommunen svarer dette ut i brev til Fylkesmannen datert 18. mai 2020 slik:

«Vi står nå overfor en ny utfordring knyttet opp mot Corona-situasjonen og hvor samfunnet skal gjenåpnes med ulike smittevern-messige anbefalinger. Dette kan gi flere av aktørene vi har garantiansvar for utfordringer, men etter en samlet vurdering så oppfatter vi fortsatt at garantiansvaret er akseptabelt og med god margin. Vi har tatt pant i bygg/eiendeler for betydelig større verdier enn garantiansvaret og for flere av områdene er dette også viktige områder for Eigersund kommunes tjenesteproduksjon (direkte eller indirekte).»

Eigersund kommune hadde en stram økonomi ved inngangen til 2020. Dette kommer fram gjennom at kommunen har budsjettert med et negativt driftsresultat både for 2020 og for hele økonomiplanperioden. Koronakrisen og den generelle nedgangen i økonomien vil trolig virke negativt inn på kommunens økonomi, særlig gjennom reduserte skatteinntekter.

De usikre tidene som vi nå har vil kunne begrense Eigersunds Mandssangforening sine muligheter til inntjening fra større publikumsarrangement og til å få den støtten fra næringslivet som de har beregnet. Dette kan igjen gi foreningen problemer med å betjene lånet. Må kommunen innfri sitt garantiansvar vil det kunne påføre kommunen nye utgifter og medføre en enda strammere kommuneøkonomi.

Framtiden kan endre seg raskt. Den økonomiske risikoen i forbindelse med å realisere eiendommen i Ludvig Feylingsgt. 25 (Sangerlosjen) vil kunne reduseres f.eks. gjennom at Mandssangforeningen får tildelt tippemidler eller annen økonomisk støtte. Det at kommunen tar pant i bygg/eiendeler for betydelig større verdier enn garantiansvaret reduserer også risikoen.

I medhold av Lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 51 godkjenner Fylkesmannen kommunestyrets vedtak i sak KS-082/19 om å stille selvskyldnergaranti for Eigersunds Mandssangforening.

Med hilsen

Monica Nessa
avdelingsdirektør

Kristine Enger
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent